

**ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Гор **ЧЕБАН**
(підпис) (власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

« 16 » _____ 20 26 р.

**ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)**

Івано-Франківського надлісництва
філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України»
на 2026 рік

Зміст

Розділ 1. Загальна інформація про Надлісництво	3
1.1 Організаційна структура	3
1.2 Право власності та користування	4
1.3 Зобов'язання щодо FSC	4
1.4 Опис території Надлісництва	5
Розділ 2. Цілі ведення господарства	5
2.1. Стратегічні цілі	5
2.2. Оперативні плани	6
2.3. Шляхи досягнення	6
2.4. Залученість в місцеву економіку	7
Розділ 3. Характеристика лісових ресурсів	8
3.1. Розподіл площі за категоріями	8
3.2. Особливості ландшафту	9
3.3. Економічні аспекти	10
3.4. Диверсифікація діяльності	10
Розділ 4. Екологічні цінності	11
4.1. Виявлення та картування	11
4.2. Режим охорони	13
Розділ 5. Природоохоронні заходи	13
5.1. Збереження біорізноманіття	13
5.2. Охорона раритетних видів	16
5.3. Водоохоронні зони	19
5.4. Грунтозахисні заходи	19
5.5. Оцінка впливу на довкілля (ОВД)	20
Розділ 6. План господарської діяльності	22
6.1. Розрахункова лісосіка	22
6.2. План рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок	23
6.3. Лісовідновлення та лісорозведення	24
6.4. Охорона лісів від пожеж	25
6.5. Захист лісу від шкідників і хвороб	27
6.6. Господарська діяльність Надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості, у тому числі ВВП	27
6.7. Дотримання принципу невиснажливості	27
Розділ 7. Моніторинг лісів	28
7.1. Методика моніторингу	28
7.2. Періодичність	31
7.3. Показники	31
7.4. Документування результатів, у тому числі картування	32
Розділ 8. Соціальні аспекти	34
8.1. Права працівників, гігієна та безпека праці, гендерна рівність, як це визначено в принципі 2	34
8.2. Охорона праці	35
8.3. Взаємодія з громадами	36
8.4. Вирішення конфліктів	37

1. Загальна інформація про Надлісництво

З метою підвищення ефективності управління лісовими ресурсами та оптимізації виробничих процесів, у структурі ДП «Ліси України» проведено реорганізацію, в результаті якої на базі філії «Івано-Франківське лісове господарство» створено Івано-Франківське надлісництво філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України», до складу якого ввійшли філія «Івано-Франківське лісове господарство» та філія «Калуське лісове господарство».

Надлісництво є структурним підрозділом філії «Карпатський лісовий офіс», діє на підставі Положення про Надлісництво та у своїй діяльності керується принципами Статуту ДП «Ліси України». Начальник надлісництва діє на підставі Положення та Довіреності, виданої ДП «Ліси України».

Івано-Франківське надлісництво розташоване в північно-східній частині Івано-Франківської області на території: Івано-Франківського та Калуського районів. *Поштова адреса: вул. Василянок 48, м. Івано-Франківськ, Івано-Франківська область, 76019, електронна адреса: frankivske.lg@e-forest.gov.ua*

У структуру Надлісництва входить 19 лісництв, автоколона. Територія лісового фонду Надлісництва знаходяться на території 3-х адміністративних районів Івано-Франківської області та 21-ої територіальної громади.

1.1 Організаційна структура

№ з/п	Найменування лісництв	Площа, га
1	Болохівське	3534
2	Брошнівське	3962
3	Войнилівське	3462
4	Довговойнилівське	3393,2462
5	Калуське	3194
6	Підмихайлівське	3426
7	Букачівське	3097
8	Воронівське	4207
9	Пуківське	4500
10	Рогатинське	3184
11	Братівське	2609
12	Дністровське	3221
13	Клубівецьке	2628
14	Марковецьке	3195
15	Рибненське	2739
16	Тисменицьке	3041
17	Тлумацьке	2824
18	Хрипелівське	4675
19	Ямницьке	2660
Загальна площа надлісництва		63551,2462

1.2 Право власності та кристування

Лісовий фонд Івано-Франківського надлісництва перебуває в державній власності, оформлено право постійного користування в Держаному реєстрі речових прав на нерухоме майно

Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2026	в т.ч. площа земель, на яку оформлено право постійного користування в Державному реєстрі	Кількість	
		Лісництв	Майстерських діляниць
63551,2462	63066,4545	19	98

Всього оформлено правовстановлюючих документів на право постійного користування земельними ділянками в кількості 1021 шт.

Площа лісових ділянок виділених у довгострокове тимчасове користування становить 39,728 га.

Площа земельних ділянок, на які укладено договори сервітуту становить 27,3232 га.

1.3 Зобов'язання щодо FSC®

Івано-Франківське надлісництво філії «Карпатський лісовий офіс» дотримується зобов'язання щодо дотримання принципів і критеріїв Forest Stewardship Council і зобов'язується;

- дотримуються всіх діючих законів, нормативних документів і ратифікованих Україною міжнародних угод, конвенцій і договорів, які не протирічать чинному законодавству;
- підтримувати і підвищувати соціально-економічний добробут працівників Івано-Франківського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України»;
- застосовувати на практиці принципи і критерії FSC зі сталого ведення лісового господарства;
- використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку;
- забезпечити відкритість, доступність та безоплатність інформації про результати всіх видів моніторингу, за винятком конфіденційності інформації;
- підтримувати і збагачувати особливі цінності для збереження (ОЦЗ) на території надлісництва;
- вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення.
- консультуватися у усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку;
- відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати лісогосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним;

- вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісогосподарського виробництва на навколишнє середовище;
- гарантувати, що всі лісові робітники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідними чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

Прихильність і дотримання вимог принципів і критеріїв FSC надлісництва визначено Положенням про надлісництво.

1.4 Опис території Надлісництва

По лісорослинному районуванню територія розташування лісів підприємства відноситься до лісостепової зони таких районів: дубово-рівнинних лісів Придністров'я і ялицево-букових рівнинних лісів центрального Передкарпаття. Гірська частина (Хрипелівське лісництво) відноситься до буково-ялицево-смерекових лісів.

Переважаючими типами лісу є волога дубово-грабова бучина (СЗДГБ), волога букова діброва (СЗБД) і вологий грабово-буковий суяличник (ДЗГБП).

Починаючи з 2005 року на території лісового фонду проводиться моніторинг лісів першого рівня. Щорічно спеціалістами ВО "Укрдержліспроєкт" ведеться спостереження за станом лісів на шести ділянках моніторингу, місця яких визначені згідно розрахунків за спеціальними програмами, проведеними спеціалістами УкрНДЛГА. Згідно "Методичних рекомендацій з моніторингу лісів України першого рівня" (Харків, 2001) на кожній ділянці визначалися ряд показників, найголовніші з яких дефоліація крони, дехромація крони, щільність крони, пошкодження облікових дерев. Зібрана інформація надсилалася в лабораторію моніторингу і сертифікації лісів УкрНДЛГА для систематизації, оцінки та аналізу.

Вся територія надлісництва не має рівня забрудненості, який би обмежував чи забороняв будь-яку діяльність та використання корисних властивостей лісу.

2. Цілі ведення лісового господарства

2.1. Стратегічні цілі

Цілі ведення господарства Івано-Франківського надлісництва є екологічно орієнтованими, соціально корисними, економічно життєздатними.

Основні цілі і завдання ведення лісового господарства наступні:

- використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів на принципах невиснажливості та безперервності і проводиться в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану підприємства;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;

- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо - екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- збільшення лісистості території;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню лісівничо - економічних показників діяльності підприємства;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації;
- співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

2.2. Оперативні плани

Оперативні плани лісового господарства – це документ, який визначає конкретні дії та заходи, необхідні для досягнення стратегічних цілей лісового господарства в певний період.

Виробничо-фінансовий план з лісового та мисливського господарства та охорони навколишнього середовища прийнятий у надлісництві погоджений виробничими і лісовими відділами з планами філії «Карпатського лісового офісу» ДП «Ліси України».

При складанні плану господарської діяльності підприємства, проводиться аналіз таксаційних показників, на які мають вплив обсяги запроєктованих і проведених заходів.

2.3. Шляхи досягнення

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати, такі як економічні, соціальні та екологічні. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства підприємства.

Досягнення завдань, визначених в оперативних планах лісового господарства, потребує комплексного підходу та застосування різноманітних заходів.

Основні шляхи та способи включають в себе:

1. Планування та організація. Розбиття загальних завдань на конкретні під завдання з визначенням відповідальних осіб та термінів виконання.
2. Складання плану виконання робіт, що дозволить контролювати процес і вчасно коригувати дії
3. Ефективне використання людських, матеріальних та фінансових ресурсів для досягнення поставлення цілей.
4. Застосування сучасних технологій і обладнання для зменшення негативного впливу на лісові екосистеми.
5. Висадка саджанців лісових порід для відновлення зрубаних або пошкоджених лісів
6. Проведення заходів з догляду за молодняками
7. Підвищення рівня охорони лісів та посилення відповідальності за незаконні дії
8. Регулярний контроль за станом лісових екосистем та ефективністю виконання заходів.
9. Аналіз отриманих результатів та внесення необхідних корективів у плани
10. Взаємодія з місцевими громадами, а саме залучення місцевих громад до участі у лісогосподарських заходах
11. Використання сучасних наукових знань та технологій.

Досягнення завдань, визначених в оперативних планах лісового господарства вимагає комплексного підходу та залучення різноманітних ресурсів.

2.4. Залученість в місцеву економіку

Виробничо-господарська діяльність Івано-Франківського надлісництва включає лісозаготівлю, надає послуги по перевезенню лісоматеріалів лісовідновлення, ведення мисливського господарства, використання продуктів НДЛП та рекреаційні послуги.

Основною лісозаготівельною продукцією на 2026 рік планується 11 різних порід:

- круглі лісоматеріали (хвойних, листяних порід),
- дров'яна деревина промислового використання (хвойних, листяних порід),
- дров'яна деревина непромислового використання (хвойних, листяних порід) 3 групи.

Заготівля харчових продуктів лісу і лікарської сировини проводиться в основному місцевим населенням для власних потреб.

Для економічного потенціалу Івано-Франківської області ліси мають надзвичайно важливе значення. Ліси використовують як ресурсний матеріал для розвитку різних галузей економіки, створюють придатні умови для життя людини. Важливого значення набувають ліси як засіб охорони навколишнього середовища. Завдяки захисним властивостям ліси сприяють поліпшенню водного режиму територій, підвищенню врожайності сільськогосподарських культур.

У сукупності з іншими природними ресурсами лісові ресурси являють

собою складову частину продуктивних сил країни, безпосередньо беруть участь в економічному розвитку, у забезпеченні соціальних потреб суспільства, виступають одночасно як засіб виробництва, предмет і продукт праці.

Переробкою деревини займаються ряд місцевих деревообробних підприємств, які підтримують торгово-економічні зв'язки з багатьма країнами світу.

3. Характеристика лісових ресурсів

3.1. Розподіл площі за категоріями

Загальна площа лісового Івано-Франківського надлісництва становить 63,551 тис. га, в тому числі вкриті лісовою рослинністю землі 60,335 тис.га.

В основу організації процесу лісокористування закладений поділ лісів на категорії, в залежності від їх екологічного та господарського значення, розташування та виконання ними функцій. Існуючий поділ лісів на категорії проведено згідно Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок, затверджених постановою КМ України від 16.04.07р. № 733.

Згідно матеріалів базового лісовпорядкування, площа лісових земельних ділянок, в межах категорій лісів розподіляються наступним чином.

Поділ лісів на категорії по Івано-Франківському надлісництву (приведено відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2009 року по колишньому ДП «Івано-Франківське лісгосп», ДП «Івано-Франківський ЛНСЦ та матеріалів базового лісовпорядкування 2025 року філії «Калуське лісове господарство»)

Категорії лісів	Площа за даними лісовпорядкування	
	га	%
<i>Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення</i>		
Регіональні ландшафтні парки (зона регульованої рекреації)	51,0	
Регіональні ландшафтні парки (зона стаціонарної рекреації)	1123,0	
Регіональні ландшафтні парки (господарська зона)	658,0	
Заповідні лісові урочища	132,7	
Заказники	1107,8	
Пам'ятки природи	45,01	
Ліси наукового призначення, включаючи генетичні резервати	72,5	
Разом по категорії лісу	3190,01	5,0
Рекреаційно-оздоровчі ліси		
Ліси у межах міст, селищ та інших населених пунктів	946,45	
Лісопаркова частина	8655,7	

Категорії лісів	Площа за даними лісовпорядкування	
	га	%
Лісогосподарська частина	29160,9	
Разом по категорії лісу	38763,05	61
Захисні ліси		
Ліси протиерозійні	3771,1	
Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг	57,5	
Лісові ділянки, які прилягають до смуг відведення залізниць	297,0	
Ліси уздовж берегів річок	657,8	
Разом по категорії лісу	4783,4	7,5
Експлуатаційні ліси		
Експлуатаційні ліси	16814,54	26,5
Всього по лісогосподарському підприємству	635551	100,0

Існуючий поділ площі на категорії лісів відповідає господарському значенню, природним та економічним умовам району розташування надлісництва.

Стан лісового фонду в межах категорій лісів, господарських частин, панівних порід і господарських секцій приведено в окремих книгах проектів організації та розвитку лісового господарства (філії «Калуське лісове господарство» ДП «Ліси України», ДП «Івано-Франківський лісгосп» та ДП «Івано-Франківський ЛНСЦ»).

3.2. Особливості ландшафту

У ландшафтному відношенні загальна територія Надлісництва являє собою полого-хвилясту рівнину. Запроектовані лісогосподарські заходи не змінять ландшафт тому, що він містить різновікові ліси, незімкнуті лісові культури, галявини, тощо.

Клімат району розташування підприємства – помірно-континентальний, який характеризується незначними коливаннями температур, відсутністю сильних морозів і досить значною вологістю повітря. Формується цей клімат під впливом трьох головних факторів: географічного положення, циркуляції повітряних мас і рельєфу. Переважаючими є вітри західного напрямлення, середньорічна швидкість яких складає 4,0 м/с. Такі швидкості пересування повітряних мас часто призводять до вітровалів і буреломів. Річна кількість опадів по території розподіляється нерівномірно, що пов'язано географічним розташуванням області.

До кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток деревної рослинності, слід віднести:

– пізні весняні і ранні осінні заморозки, які викликають явище витискання рослин із землі, особливо, в культурах;

- перезволоження земель в понижених місцях, що викликає вимокання і загибель культур
- січневі відлиги;
- сильні снігопади, які супроводжувались сніголамами на багатих ґрунтах;
- опади зливного характеру, які в окремі роки призводять до повеней річок і струмків.

В цілому, клімат даного лісорослинного району є сприятливим для росту багатьох деревних і чагарникових порід. Це підтверджується наявністю високопродуктивних і господарсько-цінних насаджень, а саме: дуба, бука, модрина, граба, липи, клена, ясена та інших.

Територія Надлісництва за характером рельєфу являє собою слабохвилясту рівнину Передкарпаття з невеликими горбистими підвищеннями і відноситься до рівнинних лісів, крім території Хрипелівського лісництва, яка відноситься до гірських.

Найбільш поширеними ґрунтами на території підприємства є дерново-слабопідзолисті, дерново-середньопідзолисті, дерново-підзолисті глеєві. Механічний склад ґрунтів – легкі суглинки.

Ерозійні процеси не мають суттєвого розповсюдження. Однак, при відсутності на площах рослинності (зруби, вітровали, буреломи та інше) ґрунти піддаються водній і вітровій ерозії. Тому значення лісів в протиерозійному процесі надзвичайно велике.

За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до вологих.

Територія Надлісництва розташована в басейні ріки Дністер та її приток. Уздовж річок виділені охоронні зони, де рубки головного користування не проводяться. З погляду охорони навколишнього середовища, господарська діяльність підприємства практично не має негативного впливу на режим і якість водних ресурсів.

Рослинний світ Івано-Франківського надлісництва надзвичайно багатий і різноманітний і нараховує понад 1500 видів рослин, близько 30 видів ссавців, 80 видів птахів, 5 видів плазунів, 8 видів земноводних, 250 видів комах. Це лише наближена кількість видів приведена згідно різних літературних джерел.

3.3. Економічні аспекти

Для економічного потенціалу Івано - Франківської області ліси мають надзвичайно важливе значення. Ліси використовують як ресурсний матеріал для розвитку різних галузей економіки, створюють придатні умови для життя людини.

Найбільшими споживачами деревини є підприємства районів, місцеве населення і промислові підприємства обласного значення, які займаються переробкою деревини.

З побічних лісових користувань мають місце збір ягід та лікарської сировини, які проводяться місцевим населенням для власних потреб.

Також, у надлісництві є перелік зацікавлених сторін, які отримують вигоду від господарювання надлісництва: послуги перевезення, заготівлі тощо.

3.4. Диверсифікація діяльності

При плануванні діяльності надлісництва, спрямоної на розширення джерел прибутків, економічного сталого розвитку, планується на 2026 рік диверсифікація діяльності у розрізі заготівлі інших лісотвірних порід. Враховуючи специфіку регіону основними лісотвірними породами надлісництва становлять: бук, ялина, ялиця, дуб звичайний, граб, береза.

Для збільшення прибутку планується розширення асортименту порід (сосни, липи, вільхи, осики) забезпечуючи таким чином задовільний санітарний стан насаджень.

Планування рекреаційної і туристичної діяльності, зокрема удосконалення дійсних рекреаційних зон для зменшення антропогенного навантаження та сповільнення дигресії автохтонних насаджень. На території Івано-Франківського надлісництва облаштовано 23 рекреаційні об'єкти в найбільш відвідуваних населенням лісових масивах, в тому числі вздовж основних автомагістралей 9 шт.

4. Екологічні цінності

4.1. Виявлення та картування

Будь-який ліс має певну екологічну та соціальну цінність. Така цінність може полягати в наявності рідкісних видів, угруповань та біотопів, місць рекреації, або природних ресурсів, які використовуються місцевим населенням тощо. Там, де визнано, що така цінність має особливе значення або є критично важливою, ліс можна визнати особливо цінним для збереження (ОЦЗ). Базовою ідеєю концепції ОЦЗ є виявлення особливої цінності для збереження (ОЦЗ): це така цінність, що є особливо важливою і потребує охорони та сталого використання. Тому виявлення таких територій є найважливішим першим кроком у розробці для них відповідного режиму господарювання.

Особлива цінність лісів може зростати або ж зменшуватися з часом відповідно до змін землекористування, господарчої діяльності тощо. Для того, щоб визначити, чи становлять ліси особливу цінність, яка має зберігатися (ОЦЗ), необхідно провадити відповідний моніторинг. Перевірка відповідності лісової ділянки категоріям ОЦЗ здійснюється раз на 5 років та після проведення будь-яких господарчих заходів на цих ділянках.

На території Івано-Франківського надлісництва виділені і охороняються особливі цінності для збереження на площі 6076,57 га.

Категорії особливих цінностей для збереження	Характеристика	Площа, га
ОЦЗ 1	Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами, що перебувають під загрозою, або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях.	3180,9
ОЦЗ 2	Екосистеми та їхні мозаїки ландшафтного рівня	0
ОЦЗ 3	Екосистеми та оселища. Рідкісні й такі, що перебувають під	714,4

	загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми	
ОЦЗ 4	Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів.	2002,4
ОЦЗ 5	Потреби громади. Ділянки та ресурси, визначальні для задоволення основних потреб місцевих громад або тубільних народів (наприклад, у засобах для існування, лікування, харчування, забезпечення водою), визначені шляхом залучення цих громад або тубільних народів.	12,00
ОЦЗ 6	Культурні цінності. Ділянки, ресурси, оселища та ландшафти світового або національного культурного, археологічного або історичного значення та/або критичної культурної, екологічної, економічної чи релігійної/священної важливості для традиційних культур місцевих громад або тубільних народів, визначені шляхом залучення цих місцевих громад або тубільних народів.	166,87

Всі ділянки особливо цінних для збереження лісів нанесено на карти лісових насаджень лісництв.

Після визначення лісу (або його частини) як об'єкту, що має особливу цінність для збереження, господарська діяльність не припиняється, проте гарантує збереження такого лісу і цінностей, які з ним пов'язані. Будь-яка діяльність, яка призводить, або може призвести до зниження встановленої цінності ОЦЗ заборонена.

Основним завданням, що вирішується під час планування та проведення господарських заходів в особливо цінних для збереження лісах є охорона, підтримання та поліпшення екологічних і соціальних цінностей, визначених вище, та запобігання можливим негативним змінам у цих лісах.

Основними господарськими заходами, що можуть здійснюватися в ОЦЗ є: заходи щодо запобігання антропогенним змінам лісових екосистем (зокрема, відновлення гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, видів рослин і тварин, які зникають тощо); рубки догляду: вибіркові санітарні рубки; ліквідація захаращеності як окремий захід; протипожежні заходи; сприяння природному поновленню; створення часткових і піднаметових культур тощо.

Для підтримки і збагачення стану особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) шляхом розробки режимів і стратегій ведення господарства, визначено негативні фактори, що можуть нанести шкоду ОЦЗ:

1. Масове поширення шкідників і хвороб лісу.
2. Забруднення побутовими і хімічними (небезпечними) відходами.
3. Негативні природні явища (буреломи, вітровали, тощо).
4. Надмірне антропогенне навантаження.
5. Самовільні рубки.
6. Лісові пожежі.
7. Лісозаготівельні роботи та вивезення деревини в сусідніх кварталах.
8. Масове поширення інвазійних видів.

План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження

Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів	Заходи щодо охорони особливо цінних для збереження лісів	Хто проводить
Проведення консультації з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських господарств на території надлісництва	Оголошення режиму тиші та обмеження господарської діяльності	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та залишати ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування і оздоровлення лісів	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, лісничі, зацікавлені сторони
Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться ОЦЗ	Спеціаліст надлісництва, лісничі
Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення ОЦЗ протягом року		Адміністрація надлісництва

Окрім ОЦЗ і репрезентативних ділянок екосистем, підприємство в процесі планування, відводу та таксації лісосік виділяє наступні ключові об'єкти (окремі дерева і групи дерев, які представляють цінність для збереження біорізноманіття) згідно постанови 499 від 12 травня 2023 року, а саме ключові об'єкти:

1. Дерева і групи дерев важливі для фауни.
2. Вікові дерева бука лісового, клена-явора і ялиці білої.
3. Дерева, які рідко зустрічаються в насадженні, або мають кормову цінність для фауни.

4.2. Режим охорони

При плануванні та діяльності Надлісництво враховує режим охорони дикої флори та фауни, їх природних середовищ існування (рідкісних і тих що перебувають під загрозою видів) враховуючи найбільш доступну інформацію про це, а саме: Червона книга України, Бернська Конвенція, Резолюція № 4 та № 6, Боннська Конвенція, Зелена книга України.

5. Природоохоронні заходи

5.1.1. Збереження біорізноманіття

План природоохоронних заходів на підприємстві складено у відповідності з Основними напрямками державної політики України у галузі охорони довкілля,

використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки та іншими діючими нормативно-правовими актами України щодо природоохоронної діяльності.

Заходи із збереження рідкісних видів та тих, що перебувають під загрозою проводяться у відповідності до:

- охоронних зобов'язань ПЗФ;
- наказ «Про виявлення рідкісних видів, їх охорону і моніторинг по Івано-Франківському надлісництву;
- програма навчання щодо виявлення, охорони та моніторингу рідкісних, зникаючих та занесених до Червоної книги України видів флори та фауни на території лісового фонду надлісництва;

Обов'язковим є проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів.

При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття. Проводиться картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.

Комплекс природоохоронних заходів запланованих на 2026 рік по Івано-Франківському надлісництву філії «Карпатський лісовий офіс»

№ пп	Назва природоохоронного заходу
1	<i>У сфері поводження з відходами</i>
1.1	Укласти договори із спеціалізованими організаціями на вивезення і передачу відходів для утилізації
1.2	Проводити перевірки підрозділів надлісництва та підприємців щодо дотримання ними санітарних умов в лісах та на виробничих територіях
2	<i>Охорона водних ресурсів</i>
2.1.	Утримувати криниці та джерела в належному стані
2.2.	Відбирати проби води із криниць та передавати відібрані проби на аналіз у ліцензовану лабораторію.
2.3.	Утримувати стоянку автомобілів та місце зберігання ПММ в належному стані.
2.4.	Забезпечити наявність достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.
2.5.	Напряму трельовальних волоків, проведення борозен під час підготовки ґрунту чи створенні мінсмуг, розміщується вздовж схилів
3	<i>У сфері ведення лісового господарства і використання лісових ресурсів</i>
3.1	Отримання матеріалів безперервного лісовпорядкування, як системи заходів, спрямованих на забезпечення ефективної охорони і захисту, раціональне використання, підвищення продуктивності лісів і їх відтворення, оцінку лісових ресурсів та моніторингу.
3.1.1	Проведення аудиту лісової сертифікації, як добровільної ініціативи, спрямованої на забезпечення підтвердження відповідності ведення лісового господарства на підприємстві, вимогам відповідних міжнародних стандартів
3.2.	Раціональне використання лісових ресурсів за рахунок їх комплексного використання (впровадження групово-поступових рубок з наступним

	природним відновленням лісу, створення та формування змішаних за складом високопродуктивних, корінних деревостанів тощо)
3.3.	Проведення рубок формування та оздоровлення лісів, направлених на поліпшення породного складу і якості лісів та підвищення їх продуктивності
3.4.	Відновлення лісів в обсязі 69,8 га
3.5.	Охорона лісів від пожеж, шкідників та хвороб
3.6.	Ремонт і утримання доріг лісгосподарського призначення та інші допоміжні лісгосподарські роботи
3.7.	Перед проведенням лісгосподарських і лісозаготівельних робіт проводити оцінку потенціального впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС)
3.8.	При проведенні лісгосподарських і лісозаготівельних робіт дотримуватись заходів щодо запобігання або зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, відображених в Акті ОВНС та інших нормативних документах.
3.9.	З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти червонокнижні види рослин і тварин, ліси високої природоохоронної цінності та залишати ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт.

У відповідності з прийнятими зобов'язаннями, задекларованими у політиці Надлісництва та з метою досягнення стійкого лісоуправління, надлісництво виявляє і підтримує особливі цінності для збереження (ОЦЗ).

Визначення особливих цінностей для збереження і залучення зацікавлених сторін до процесу їх збереження і охорони

№ з/п	Назва заходу щодо виявлення лісів високої природоохоронної цінності	Хто проводить	Термін проведення
1	Ознайомлення з проектом організації та розвитку лісового господарства підприємства та вивчення таксаційних описів по лісництвах на предмет визначення особливих цінностей для збереження	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони, експерти	постійно
2	Залучення зацікавлених сторін, сторіч чиї інтереси зачеплено, експерти та науковців до проведення консультацій на предмет виявлення	Адміністрація Надлісництва	постійно
3	Проведення натурного обстеження лісових ділянок на предмет визначення їх як об'єкту, що мають особливі цінність для збереження. Перевірка інформації від третіх зацікавлених сторін.	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони, експерти	постійно
4	Нанесення на карти ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	Лісничі, помічники лісничих	постійно
5	Проведення навчання державної лісової охорони щодо виявлення ОЦЗ	Спеціалісти філії	За потреби
6	Публікація матеріалів про ОЦЗ на веб-сайті	Спеціалісти філії	постійно

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є:

- рубки догляду
- вибіркові санітарні рубки
- протипожежні заходи

Особливостями проведення лісгосподарських заходів в ОЦЗ є:

- під час проведення рубок догляду зберігається природне поновлення цінних видів;
- методи та способи проведення рубок догляду забезпечують мінімальне порушення лісового середовища й дерев, що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом помірна

5.2. Охорона раритетних видів

Охорона біорізноманіття включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання рослинного і тваринного світу.

Основні вимоги законодавства щодо забезпечення охорони рослинного світу визначені ст. 25, 26 Закону України «Про рослинний світ», тваринного світу – розділом IV Закону України «Про тваринний світ», рідкісних та зникаючих видів флори і фауни – Законом України «Про Червону книгу України».

Проведення навчання з персоналом надлісництва та підрядних організацій щодо запобігання збору, полюванню чи відлову рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та їх оселищ.

Проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів (протягом 2026 року).

При лісозаготівлях дотримання календарних строків проведення заходів (режиму тиші) та безпечних для довкілля технологічних процесів, режиму охорони.

Контроль лісництв за дотриманням працюючих в лісі природоохоронних вимог, проведення рейдів.

План

виявлення і взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин

№ пп	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів	Заходи щодо охорони рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
1	Проведення натурального обстеження лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів. При обстеженні виділяються ключові біотопи і об'єкти.	Збереження ключових біотопів і об'єктів. При виявленні виділяється охоронна зона	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони
2	Виявлення рідкісних і зникаючих видів фауни. Перевірка інформації від третіх зацікавлених сторін. Планування заходів щодо їх охорони.	Створення охоронних зон навколо популяцій.	Спеціалісти філії, надлісництва, зацікавлені сторони, експерти,
3	Нанесення на карти місця зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі види	Лісничі, помічники лісництв

4	Здійснення щорічного спостереження за рідкісними та зникаючими видами флори і фауни		Лісничі, помічники лісництв
5	Проведення навчання державної лісової хорони щодо виявлення рідкісних та зникаючих видів флори і фауни		Спеціалісти філії
6	Виготовлення і розвішування штучних гніздівель для рідкісних і зникаючих видів птахів	Виготовлення і розвішування	Працівники надлісництва, зацікавлені сторони
7	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин		Адміністрація надлісництва
8	Співпраця з природоохоронними службами, екологічними організаціями з метою встановлення охоронних зон і захисних територій для рідкісних, зникаючих видів та середовищ їх існування		Адміністрація надлісництва

Наявність на території підприємства рідкісних і зникаючих видів флори і фауни, а також рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги, враховується при плануванні і виконанні будь-яких лісгосподарських і природоохоронних заходів.

Перелік червонокнижних видів, виявлених на території Надлісництва

№	Назва виду	Заходи з охорони
1	Лелека чорний	Охороняється Конвенцією з міжнародної торгівлі вимираючими видами дикої фауни і флори (CITES) (Додаток II), Боннською (Додаток II) та Бернською (Додаток II) конвенціями. Занесено до Червоної книги України (1994, 2009) (статус — рідкісний)
2	Саламандра плямиста	Додаток III Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (категорія «Види, що підлягають охороні») та Червона книга хребетних Міжнародного союзу охорони природи (МСОП). Зберігаються на природоохоронних територіях на загальних умовах.
3	Токововище глухарів, тетеревів	Включено до Червоної книги України (1994, 2009), Бернської (Додаток III) конвенції. З метою охорони слід заборонити збір ягід, прокладання туристичних маршрутів та випасання худоби у гніздових і виводкових стаціях; регулювати чисельність ворогів виду, особливо бродячих собак і котів; налагодити штучне розведення з наступною інтродукцією у природне середовище.
4	Зозулинець чоловічий	Режим збереження популяцій та заходи з охорони: Занесено до Додатку II CITES. Заборонено заготівлю рослин, меліоративні роботи, випас, вирубку лісів.
5	Глушець білодзьобий	Включено до Червоної книги України (1994, 2009), Бернської (Додаток III) конвенції. З метою охорони слід заборонити збір ягід, прокладання туристичних маршрутів та випасання худоби у гніздових і виводкових стаціях; регулювати чисельність ворогів виду, особливо бродячих собак і котів; налагодити штучне розведення з наступною інтродукцією у природне середовище.
6	Баранець звичайний	Заборонено суцільні рубки лісів, збирання та заготівлю рослин. Природоохоронний статус виду: неоцінений. Причини зміни чисельності: збирання рослин як лікарської та харчової сировини, осушувальна меліорація, вирубування лісів
7	Підсніжник білосніжний	Необхідно посилити інформованість населення, контролювати заборону продажу та стан популяцій. Заборонено несанкціоновану заготівлю та продаж, порушення умов місцезростання.

8	Жовна чорна, Дятел чорний	Для збереження виду необхідне впровадження природовідповідних методів лісового господарства, збереження старих ділянок лісу, заборони суцільних рубок, збереження старих, хворих і сухих дерев, відмова від використання хімікатів. Жовна чорна перебуває під захистом Берлінської конвенції та Директиви ЄС про захист диких птахів
9	Беладона звичайна	Охорона від браконерства
10	Булатка довголиста	Контроль за станом популяцій. Заборонено збирання рослин, суцільні рубки лісів.
11	Гніздівка звичайна	Занесено до Додатку II CITES. Контроль за станом популяцій. Заборонено збирання рослин, порушення умов місцезростання.
12	Лунарія оживаюча	Рослина охороняється в заповідниках «Горгани», «Медобори», Карпатському біосферному, в національних парках «Синевир», «Сколівські Бескиди», «Подільські Товтри», Ужанському, Вишницькому, Яворівському, Карпатському, заказнику «Гайдамацька Балка».
13	Колокича пірчаста	Охорона від браконерства
14	Цибуля ведмежа	Природоохоронний статус виду: Неоцінений. Причини зміни чисельності: збирання рослин як лікарської та харчової сировини, осушувальна меліорація, вирубування лісів
15	Яструб великий	Ефективна охорона може бути досягнута лише при створенні великих заповідних масивів та реінтродукції виду. На цей час мережа заповідників не покриває відомі сегменти ареалу виду в Україні. Як і інші види хижих птахів, яструб великий знаходиться під охороною, полювання на нього заборонене.
16	Рябчик шаховий	Необхідно збільшити кількість природно-заповідних територій для охорони виду. Заборонено збирання рослин, проведення осушувальної меліорації, надмірний випас.
17	Шафран Гейфелів	Заборонено збирання витоптування, організацію нових місць рекреації, надмірний випас, викопування бульбоцибулин.
18	Білоцвіт висняний	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.
19	Горицвіт весняний	Включений до Додатку конвенції CITES. Необхідно організувати нові заказники та контролювати стан популяцій. Заборонено заготівлю рослин, терасування та заліснення схилів.
20	Пугач звичайний	CITES, Додаток II, Бернської конвенції, Додаток II. ЧКУ (1994). Охороняється на гніздуванні в Карпатському та Поліському заповідниках. Для збереження виду необхідно посилити контроль за незаконним відстрілом у мисливський сезон.
21	Сірий малий жайворонок	Охорона від браконерства
22	Журавлина дрібнолиста	Охорона від браконерства
23	Листовик сколопендровий	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.
24	Лілія лісова	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.
25	Любка дволиста	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.
26	Антурус Арчера (гриб цвітохвостий)	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації.
27	Коручка темно-червона	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.
28	Плаун баранець	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.

Загалом, для таких лісів встановлений режим обмеженого лісокористування.

В розділ технологічної карти, де описано природоохоронні аспекти проведення заходу, робиться відповідний запис про заходи, які слід вжити для охорони таких видів або угруповань.

Надлісництво визначає та вживає ефективних заходів із запобігання негативним впливам господарської діяльності на цінності довкілля, пом'якшує та виправляє ті впливи, що стаються, пропорційно до їх масштабу, інтенсивності та ризику.

5.1.3. Водоохоронні зони

- Утримування площадки для миття техніки в належному стані.
- Забезпечення наявності достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.
- Напрямок трелювання, створення мінсмуг розміщується вздовж схилів.
- Дотримання режиму охорони при плануванні рубок (рубки головного користування заборонені).

Надлісництво проводить профілактичні заходи щодо охорони водних ресурсів: облаштування дерев'яних настилів, ремонт та будівництво містків, тощо).

5.4. Грунтозахисні заходи

Дерново-підзолисті ґрунти займають значну площу території підприємства. Серед них трапляються слабо-, середньо- і сильнопідзолисті. На території району поширена незначна частина болотних ґрунтів, які залягають на самому низькому рівні заплавлених річок та днищ балок. Сформувались вони в умовах надмірного зволоження підґрунтовими водами, що знаходяться на глибині 0,3-0,6 м, внаслідок чого навіть верхній гумусовий горизонт має виразні ознаки оглеєності.

В руслі ріки Дністер і його приток утворилися лугові глеюваті, лугово-глеюваті або торф'яно-болотні ґрунти. В поймі рік на піщаних галечниках, де відсутні розвинуті дерново-болотні процеси – утворилися дерново-лугові ґрунти.

Ерозійні процеси не мають суттєвого розповсюдження на території підприємства і наявні головним чином на ділянках по схилах ріки Дністер, на підвищених ділянках рельєфу та крутих схилах. Процеси порушення ґрунтового покриву проявляються у формі плоскісної структурної ерозії, в результаті чого виникають яри і балки. Однак, при відсутності на площах рослинності (зруби, вітровали, буреломи та інше) ґрунти (глинисті сланці, глини) піддаються водній і вітровій ерозії. Тому значення лісів в протиерозійному процесі надзвичайно велике.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожну лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

На кожну лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні

вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо).

До технологічної карти додається Акт обстеження даної ділянки, в якому вказані заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу рубки на навколишнє природне середовище.

На території Надлісництва, при веденні господарювання, можливі наступні негативні впливи:

- ерозія і ущільнення ґрунту, зниження його родючості (у випадку руху техніки в межах виділеної технологічної частини лісосіки);

- порушення гідрологічних і ґрунтових умов, накопичення води у водотоках та водозборах, зміни в дренажному режимі річок і рівчаках;

- фрагментація місць знаходження видів флори і фауни занесених до Червоної книги України та інших охоронних списків, зміна видового складу рослин і тварин;

- забруднення ґрунту і води ПММ, виробничими відходами і побутовим сміттям;

- вплив на довкілля на ландшафтному рівні з врахуванням сусідніх ландшафтів (у випадку змін гідрологічного режиму території, температурного режиму та інших суттєвих кліматичних чинників).

5.5. Оцінка впливу на довкілля

Оцінка впливу на довкілля враховується при плануванні та розробці системи ведення лісового господарства перед початком будь яких заходів, які можуть призвести до порушення балансу природного середовища, а саме:

5.5.1. Природних ресурсів і цінностей довкілля, соціальних, економічних і культурних ресурсів та умов

На підприємстві розроблена та дотримується оцінка впливу на навколишнє природне середовище запланованої господарської діяльності, зберігаються ключові біотопи та елементи біорізноманіття під час проведення суцільних рубок; програма виявлення, виділення, моніторингу, охорони та ведення господарства в особливих цінностях для збереження. Проводиться моніторинг рідкісних видів флори і фауни по підприємству.

5.5.2. Основних соціальних ризиків і ризиків для довкілля в зоні діяльності підприємства

Перелік видів робіт, які впливають на навколишнє природне середовище

№ пп	Операція технологічного процесу по видах	Короткий опис головних видів можливого (потенційного) впливу
---------	--	---

діяльності		
1	2	3
1.1	Валка 1. Суцільні рубки (рубки ГК). 2. Вибіркові рубки (рубки формування та оздоровлення лісів)	Забруднення атмосферного повітря від роботи бензопил Забруднення землі та поверхневих і підземних вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження трав'янистого покриву, підліску, підросту і молодняку. Обдирання і облом залишених, ростучих дерев. Зміна ареалу тварин та рослин.
1.2	Трелювання деревини	Забруднення повітря від роботи тракторів. Пошкодження русел і берегів водотоків. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження трав'янистого покриву, підліску, підросту і молодняку. Обдирання і облом залишених, ростучих дерев. Зміна ареалу тварин та рослин. Ущільнення ґрунту.
2.1	Погрузка і вивезення лісової продукції	Забруднення атмосферного повітря від роботи автомобілів. Пошкодження русел і берегів водотоків. Забруднення землі паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження трав'янистого покриву, підліску, підросту, молодняку. Обдирання залишених, ростучих дерев. Ущільнення ґрунту.
3.1	Переміщення землі	Забруднення атмосферного повітря від роботи техніки. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження дерев, трав'яного покриву, підліску і підросту. Ущільнення ґрунту.
4.1	1. Підготовка ґрунту під лісові культури та їх створення 2. Сприяння природному поновленню	Забруднення атмосферного повітря від роботи трактора. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод ПММ. Зміна мікрорельєфу і гідрологічного режиму землі. Зміна ареалу тварин та рослин.
4.2	Рубки догляду в молодняках (освітлення і прочищення)	Забруднення атмосферного повітря від роботи бензопили чи кущоріза. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод ПММ. Зміна природної структури і породного складу лісів. Зниження рівня біологічного різноманіття. Зміна кормової бази тварин.
4.3	Створення мінералізованих смуг	Забруднення атмосферного повітря від роботи техніки. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод ПММ. Зміна мікрорельєфу і гідрологічного режиму землі. Пошкодження живого покриву, дерев і кущів.

При проведенні валки дерев, трелюванні та загрузці і вивезенні деревини на суцільних рубках, пошкодження живого покриву, підліску і підросту (при їх наявності) відбувається на території близько 20% площі ділянок.

Крім того на довкілля в деякій мірі впливають елементи життєдіяльності людей (котельня, очисні споруди, відходи тощо).

5.5.3. Підтримання та посилення послуг екосистем, щодо яких розроблено рекламні заяви.

Заяв по послугах екосистем підприємство не робить.

5.5.4. Рівень забруднення одиниці господарювання радіонуклідами
Територій, забруднених радіонуклідами на підприємстві не виявлено.

5.5.5. Визнаних послуг екосистем

Визнаних послуг екосистем на підприємстві не має.

5.5.6. Репрезентативних ділянок

Відповідно до встановленого режиму охорони, заплановано тільки види моніторингу.

5.5.7. Особливих цінностей для збереження

У відповідності з прийнятими зобов'язаннями, задекларованими у політиці Надлісництва та з метою досягнення стійкого лісоуправління, підприємство виявляє і підтримує особливі цінності для збереження (ОЦЗ).

До процесу виявлення ОЦЗ підприємство планує залучити зацікавлені сторони, науковців, експертів.

Всі виявлені ділянки особливих цінностей для збереження нанесені на карти – схеми лісництв.

5.5.8. Діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях

Територія одиниці господарювання згідно лісовпорядкування не забруднена радіонуклідами.

Враховуючи загальний екологічний та санітарний стан лісів надлісництва, лісовпорядкуванням проектується ведення лісового господарства в лісовому фонді на біосферних принципах, які крім підвищення продуктивності і стійкості лісів в умовах антропогенезу, включають підвищення ефективності їх екологічного використання, забезпечення збереження біорізноманіття.

6. План господарських заходів

6.1. Розрахункова лісосіка

Використання лісових ресурсів у межах планованої діяльності підприємства здійснюється виключно із врахуванням Законів України «Про Червону книгу України», «Про природно-заповідний фонд», на основі положень «Про Зелену книгу України», Лісового кодексу України, «Правил рубок головного користування», «Санітарних правил в лісах України», міжнародних Ковенцій та інших настанов та рекомендацій.

Щорічна розрахункова лісосіка рубок головного користування в обсязі:

- 23,89 тис.м³ ліквідної деревини, затверджена наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 23.12.2010 р. №591 (філія «Івано-Франківське ЛГ»);

- 48,82 тис.м³ ліквідної деревини, затверджена наказом Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України від 22.12.2025 р. № 3645 (філія «Калуське ЛГ»).

Господарство (госпсекція)	Розрахункова лісосіка філії «Калуське лісове господарство»	Розрахункова лісосіка ДП «Івано- Франківський лісгосп»	Разом по Надлісництву
	ліквідний запас, м ³	ліквідний запас, м ³	
Хвойне – всього:	6460	5470	11930
в т.ч. соснова	360	-	360
ялинова	590	5470	6060
ялицева	4630	-	4630
модринова	880	-	880
Твердолистяне – всього:	38930	13780	52710
в т.ч. букова	22160	3750	25910
грабова	6380	3970	10350
дуба червоного	4670	-	4670
дубова	5540	6060	11600
ясеново- кленова	180	-	180
М'яколистяне – всього:	3430	4640	8070
в т.ч. березова	2460	3480	5940
вільхова	800	1160	1960
осикова	170	-	170
Разом:	48820	23890	72710

Заготівля деревини та її вивезення планується у повній відповідності з розрахунковою лісосікою та наданими дозволами на спеціальне використання лісових ресурсів, виданих Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.

Діюча розрахункова лісосіка і фактичний відпуск деревини відповідає принципу безперервного і невиснажливого лісокористування.

Обсяги рубок формування та оздоровлення лісів і інші рубки плануються згідно матеріалів лісовпорядкування та натурального обстеження ділянок.

6.2. План рубок ГК та рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок

Обсяги рубок ГК та рубок формування і оздоровлення лісів на 2026 рік

Рубки формування і оздоровлення лісів			Обсяг
1	Рубки догляду за лісом, усього, у тому числі:	га	995,3
		куб.м	19450
	освітлення	га	91,3
		куб.м	710

	прочищення	га	161,3
		куб.м	1819
	проріджування	га	134,7
		куб.м	2248
	прохідні рубки	га	608,0
		куб.м	14673
2	Інші види рубок формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства, усього, у тому числі:	га	1198,8
		куб.м	12311
	1. Санітарні рубки, усього, у тому числі:	га	1198,8
		куб.м	12311
	вибіркові санітарні	га	1198,8
		куб.м	12311
2. Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства,	га		
	куб.м		
3	Інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства	га	
		куб.м	
<i>Рубки головного користування</i>			
	Заготівля деревини, всього	га	338,5
		куб.м	48000
	в т.ч. поступові, вибіркові і комбіновані РГК	га	257,4
		куб.м	29767
	з них кінцевий прийом поступових РГК	га	98,3
		куб.м	22845

Санітарні рубання проводиться на основі матеріалів обстежень відповідно до Санітарних правил в лісах України №756 від 26.10.2016р.

Виконання запроектованих лісовпорядкуванням заходів в значній мірі сприятиме підвищенню продуктивності лісів, покращенню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних кліматорегулюючих функцій лісу, задоволення місцевих потреб в лісових матеріалах і паливі.

** Заплановані обсяги рубок у 2026 році проведуться на основі матеріалів базового лісовпорядкування та у відповідності до розрахункової лісосіки по частині філії «Івано-Франківське ЛГ» та на основі матеріалів повтрного базового лісовпорядкування та у відповідності до розрахункової лісосіки по частині філії «Калуське ЛГ».

На даний час матеріали лісовпорядкування по частині колишньої філії «Івано-Франківське ЛГ» на стадії другої лісовпорядчої наради.

6.3. Лісовідновлення та лісорозведення

План лісокультурних робіт на 2026 рік

N п/п	Найменування робіт, заходів	Один виміру	Разом
			обсяг
<i>Відновлення лісів на землях, наданих у постійне користування</i>			
1	Садіння і висівання лісу, усього,	га	27,0
	у тому числі: садіння лісу	га	27,0
	висівання	га	0,0
2	Природне поновлення, усього	га	42,8
	у тому числі, сприяння природному поновленню	га	42,8
3	Догляд за природним поновленням в переводі на однократний	га	133,5
4	Реконструкція насаджень	га	0
5	Догляд за лісовими культурами в переводі на однократний	га	263,2
6	Доповнення лісових культур	га	
7	Обробіток ґрунту під лісові культури, усього, у тому числі:	га	27,0
	під лісові культури наступного року	га	0,0
8	Заготівля лісового насіння, усього,	кг	1805
	у тому числі: сосни звичайної	кг	0,0
	дуба звичайного	кг	1800
	інші	кг	5
9	Вирощування садивного матеріалу в розсадниках, усього	га	3,5
		тис.шт	264,5
	в тому числі, вирощування сіянців та укорінених живців	га	1,5
		тис.шт	244,3
	з них із закритою кореневою системою	тис.шт	0
	вирощування саджанців	га	2,0
тис.шт		20,2	
з них із закритою кореневою системою	тис.шт	10,0	

6.4. Охорона лісів від пожеж

Ступінь пожежної небезпеки території підприємства за «Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки ділянок лісового фонду», розробленою інститутом «Укрдерждипроліс» становить 3,7 клас пожежної небезпеки.

Територія Надлісництва за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними, віднесена до наземної охорони лісів з автопатрулюванням. Щорічно складаються і затверджуються Мобілізаційний план з гасіння лісових пожеж.

В кожному лісництві обладнані пункти зосередження протипожежного інвентаря, які постійно доукомплектовуються необхідними засобами пожежогасіння.

Для виявлення і гасіння пожеж використовуються: пожежні модулі – 8 шт, ранцеві вогнегасники – 60 шт., бензопили – 25 шт та ряд іншого обладнання і інструментів.

Надлісництвом планується:

1.Скласти мобілізаційно-оперативний план взаємодії на ліквідації великої лісової пожежі (взаємодія зі службами ДСНС в Івано-Франківській області)

2. Забезпечити пожежний персонал засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) (вогнетривкий одяг, шолом або каска, окуляри, респіратори, шкіряні рукавиці, спеціальне шкіряне взуття).

3. Навчання персоналу з пожежної безпеки (навчання планується протягом усього року).

4. Навчання за курсом «Лісовий пожежник» або «Керівник гасіння лісової пожежі».

В пожежонебезпечний період на підприємстві здійснюється цілодобове чергування в конторі лісництв.

План ОЗЛ на 2026 рік

№ п/п	Найменування робіт, заходів	Одиниці виміру	Разом
	Охорона лісу		
1	Влаштування протипожежних розривів, бар'єрів, заслонів	км	0
2	Догляд за протипожежними розривами, бар'єрами, заслонами	км	0
3	Влаштування мінералізованих смуг	км	19,0
4	Догляд за мінералізованими смугами	км	19,0
5	Влаштування рекреаційних ділянок	га	
		шт	
6	Догляд за рекреаційними ділянками	га	2,0
		шт	15
7	Проведення профілактичних заходів	шт	19
8	Організація, утримання лісових пожежних станцій	шт	0
9	Організація, утримання та ремонт об'єктів протипожежного призначення	шт	0
10	Патрулювання, усього, в тому числі:	шт	228
	патрулювання лісів авіаційне (авіапатрулювання)	тис.га	0
	патрулювання лісів наземне (транспортними засобами) - кількість рейдів	шт	228
11	Утримання спостерігачів-пожежників, лісових пожежних сторожів	осіб	0
12	Підняття крон дерев	га	0
13	Гасіння лісових пожеж, усього, в тому числі:	-	0
	витрати на гасіння пожеж	-	0
14	Інші витрати (закупівля пожежного інвентаря, витрати на ПММ)	грн	-
	Боротьба зі шкідниками та хворобами лісу		
1	Лісопатологічне обстеження	га	2000
2	Винищувальні роботи в осередках шкідників і хвороб - усього, у тому числі:	га	0
	Біологічні заходи боротьби, всього, в тому числі:	-	0
3	охорона та розселення мурашників	шт	38

		га	38
	виготовлення та розташування штучних гніздівель	шт	760
		га	760
	інші біологічні заходи боротьби (розшифровка додається)	га	0
	Хімічні заходи боротьби всього, в тому числі:	-	0
		кг	0
4	використання феромонних пасток	шт	0
		га	0
5	Грунтові розкопки	ям	16
6	Обробка ґрунту теплиць, розсадників, клонових плантацій	га	0

6.5. Захист лісу від шкідників і хвороб

Обсяги заходів профілактики і боротьби зі шкідниками та хворобами лісу протягом останніх років залишаються стабільними. Планові лісозахисні заходи виконуються відповідно до завдань до плану лісозахисних роботах з метою збереження стійкості насаджень, запобіганню розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди, що завдається шкідниками, хворобами, стихійними природними явищами.

Протягом 2026 року надлісництво планує провести лісопатологічного обстеження на підставі інвентаризації осердків шкідників і хворіб лісу на площі – 2000 га.

Біологічні заходи боротьби включає в себе охорону та розселення мурашників, виготовлення та розташування штучних гніздівель.

Серед моніторингу шкідників та хворіб лісу поширена закладка постійних моніторингових пробних площ.

6.6. Господарська діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості, у тому числі ВНП

Територія Івано-Франківського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України» не забруднена радіонуклідами.

6.7. Дотримання принципу невиснажливості

Базова інформація про приріст і таксаційні показники збирається в процесі проведення лісовпорядкування, при якому проводиться суцільна інвентаризація всіх лісових ділянок.

Поточна інформація визначається по матеріалах безперервного лісовпорядкування, при якому враховуються всі зміни в лісовому фонді підприємства, які відбулися за поточний рік.

При складанні плану господарської діяльності підприємства, проводиться аналіз таксаційних показників, на які мають вплив обсяги запроектованих і проведених заходів.

В результаті виконання запроектованих заходів, динаміка площ земель лісового фонду та таксаційні показники, в основному, змінюються в природних межах.

Фактів використання лісових ресурсів понад обсяг передбачений лісовпорядкування не виявлено. Відсоток використання річного приросту коливається в межах 55 %. Надлісництво планує не перевищувати щорічний допустимий обсяг заготівлі деревини, що не перевищує загальну середню зміну запасу.

7. Моніторинг лісів

7.1. Методика моніторингу

Моніторинг може бути внутрішнім і зовнішнім.

Внутрішній моніторинг проводиться на рівні надлісництва. Надлісництво визначає порядок проведення внутрішнього моніторингу з урахуванням вимог цього Порядку та інших актів законодавства

Моніторинг для виявлення та опису впливів господарської діяльності на довкілля включає:

1. Результат діяльності з поновлення (критерій 10.1)
2. Використання для відновлення видів, які добре екологічно адаптовані (критерій 10.2)
3. Інвазивність або інші негативні впливи, пов'язані з будь-якими чужорізними видами в межах одиниці господарювання (критерій 10.3)
4. Підтвердження, що генетично модифіковані організми не використовуються (критерій 10.4).
5. Результати лісничої діяльності (критерій 10.5.)
6. Негативні валиви застосування добрив на цінності довкілля (критерій 10.6)
7. Негативні впливи застосування пестицидів (критерій 10.7)
8. Негативні впливи застосування засобів біологічної боротьби (критерій 10.8)
9. Вплив природних небезпек (критерій 10.9)
10. Вплив розвитку інфраструктури, транспортування та лісничих заходів на рідкісні види та види, що перебувають під загрозою, оселища, екосистеми, ландшафтні цінності, води та ґрунти (критерій 10.10)
11. Вплив заготівлі та вилучення деревини на недеревну лісову продукцію, цінності довкілля, ліквідні відходи деревини та інші види продукції та послуги (критерій 10.11)
12. Екологічно прийнятною утилізацією відходів (критерій 10.12)

Моніторинг для виявлення та опису соціальних впливів господарської діяльності, включає:

1. Доказами незаконної або недозволеної діяльності (критерій 1.4)
2. Відповідністю національному законодавству, ратифікованим міжнародним конвенціям та обов'язковим нормам і правилам (критерій 1.5)
3. Вирішення спорів і скарг (критерій 1.6, 2.6 і 4.6)
4. Програми та заходи (видами діяльності), що стосується прав працівників (критерій 2.1)
5. Гендерною рівністю, сексуальними домаганнями та гендерною дискримінацією (критерій 2.2)

6. Програми та заходи (видами діяльності), що стосується безпеки та гігієни праці (критерій 2.3)
7. Виплатою заробітної плати (критерій 2.4)
8. Навчання працівників (критерій 2.5), здоров'я працівників, які зазнають дії пестицидів, якщо пестициди застосовуються (критерій 2.5 і критерій 10.7)
9. Виявлення місцевих громад та їхніх законних прав (критерій 4.1)
10. Повним виконанням умов юридичного обов'язкових угод (критерій 4.2)
11. Стосунками з громадами (критерій 4.2)
12. Охороною місць особливого культурного, екологічного, економічного, релігійного або духовного значення для місцевих громад (критерій 4.7)
13. Місцевим економічним і соціальним розвитком (критерій 4.2,4.3,4.4,4.5)
14. Продукування різноманітних вигід та/або продуктів (критерій 5.1)
15. Підтримання та/або посиленням послуг екосистем (критерій 5.1)
16. Заходами з підтримання або посилення послуг екосистем (критерій 5.1)
17. фактичними у порівнянні із запланованими річними обсягами заготівлі деревної та недеревної лісової продукції (критерій 5.2)
18. Використання місцевої переробки, надання послуг на виробництві зі створенням доданої вартості (критерій 5.4)
19. Довгостроковою економічною життєдіяльністю (критерій 5.5)
20. Категоріями 5 і 6 особливих цінностей для збереження, визначених у критерії 9.1

Моніторинг для виявлення та опису змін екологічних умов

1. Цінностями довкілля та функціями екосистем, у т.ч. накопиченням та утриманням вуглецю (критерій 6.1) включно із ефективністю визначених та вжитих заходів із запобігання нею діяльності на цінності довкілля, помякшення таких впливів і відновлення цих цінностей (критерій 6.3)
2. Рідкісними видами та видами, що перебувають під загрозою, і ефективністю вжитих заходів з охорони цих видів та їх оселищ (критерій 6.4)
3. Репрезентативними ділянками та ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.5)
4. Абригеними видами, що трапляються природно та біологічним різноманіттям, а також ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.6.)
5. Водотоками, водними об'єктами, кількістю та якістю води, а також ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.7)
6. Ландшафтними цінностями та ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.8)
7. Перетворення природних лісів на плантації або на нелісові (види землекористування) (критерій 6.9)
8. Категоріями 1-4 особливих цінностей для збереження, визначеними згідно з критерієм 9.1 та ефективністю вжитих заходів з їх притримання та/або збагаченням
9. Рівнем забруднення одиниці господарювання радіонуклідами.

Суб'єкти, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу

Участь у підготовці та проведення моніторингу можуть брати:

- Суб'єкти, які проводять, які проводять мониторинг
- Суб'єкти, які ініціюють проведення моніторингу
- Суб'єкти, які здійснюють науковий супровід моніторингу
- Суб'єкти, які залучають до опитування, спостереження або виконання робіт(завдань) моніторингу на етапі проведення дослідження

Суб'єктами моніторингу можуть бути:

- Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
- Державне агенство лісових ресурсів України
- Державне спеціалізоване господарське підприємство «Ліси України»
- Місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування
- Сторони чиї інтереси зачеплено, зацікавлені сторони та експерти
- Наукові установи, інші юридичні установи.

Ініціаторами моніторингу можуть бути суб'єкти, вказані вище, а також громадські об'єднання, підприємства, установи, організації та інші юридичні і фізичні особи.

Найбільш детальний моніторинг складу насаджень, вікового розподілу, повноти, запасу та інших таксаційних показників, а також рівня біорізноманіття, включаючи наявність рослинного покриву та недеревної продукції, тощо проводиться під час базового лісовпорядкування раз в десять років, яке здійснюється як складова процесу планування ведення лісового господарства. Дані лісовпорядкування служать для розробки щорічних планів.

Моніторинг відповідності вимогам національного законодавства здійснюється всіма працівниками. Моніторинг лісогосподарських показників здійснюють головний лісничий, лісничі, а також спеціалісти відділу лісового господарства. Моніторинг санітарного стану лісів здійснюється лісничим, інженером з охорони та захисту лісу тоо. Моніторинг виробничих результатів здійснюють спеціалісти виробничого відділу. Моніторинг фінансових показників, продуктивності та економічної ефективності діяльності здійснюється економічним відділом та бухгалтерією.

Процедура підготовки та проведення моніторингу

Моніторинг здійснюється у відповідності з прийнятими програмами моніторингу. Програми визначають процедуру моніторингу та відповідальних осіб. Частота, інтенсивність та обсяги моніторингу залежать від інтенсивності та обсягів робіт, які здійснюються надлісництвом. Моніторинг охоплює період від одного дня (поточний моніторинг за виконанням денних норм виробітку, кількості заготовленої чи переробленої продукції) до одного року (моніторинг планових показників діяльності за рік). Моніторинг може здійснюватись також помісячно чи поквартально. Детальний моніторинговий стан лісового фонду та наявності лісових ресурсів проводиться раз у 10 років під час базового лісовпорядкування. Моніторинг також враховує чутливість та стан навколишнього середовища.

Моніторинг ОЦЗ проводиться як правило щороку. Це здійснюється представниками надлісництва та управління охорони навколишнього середовища. Також лісова охорона під час обходів лісових масивів спостерігає

за змінами в ОЦЗ кожного дня. Всі записи моніторингу аналізуються та використовуються в процесі діяльності. Всі наукові дослідження проводяться з відома та за підтримки лісових підприємств. Також відслідковуються всі нові дані, які мають відношення до управління ОЦЗ.

7.2. Періодичність

Періодичність, з якою здійснюються ті чи інші заходи з моніторингу встановлюються з вихархування масштабу та інтенсивності лісогосподарської діяльності а також з чутливістю ресурсів що підлягають даній ділянці. Регулярність моніторингу забезпечує порівняння результатів, виявлення змін, коригування планів.

Моніторинг здійснюється у відповідності з прийнятими програмами моніторингу. Програми визначають процедуру моніторингу та відповідальних осіб. Частота, інтенсивність та обсяги моніторингу залежать від інтенсивності та обсягів робіт, які здійснюються підприємством.

Моніторинг ОЦЗТ проводиться на підприємстві щорічно спеціалістами надлісництва за участю всіх зацікавлених сторін. В ході моніторингу оцінюється ефективність заходів із збереження або поліпшення ОЦЗ та їх стан.

Підчас проведення моніторингових досліджень до консультацій можуть залучитися представники колишнього природного середовища, науково-дослідних установ, громадських і природоохоронних неурядових організацій, місцеві та запрошені експерти різних профілів. Представники місцевих громад, інші зацікавлені сторони.

Дані моніторингу записуються та зберігаються в центральній базі даних, оскільки це зручно для аналізу довгострокових тенденцій щодо ОЦЗ.

7.3. Показники

Моніторинг в Івано-Франківському надлісництві охоплює всі види діяльності і проводиться на різних рівнях – від майстерської ділянки до керівництва підприємства. Індикатори моніторингу встановлені та охоплюють соціальні, економічні та екологічні аспекти:

- Соціальні включають підтримку місцевої інфраструктури; охорону та підтримання місць особливого історичного, соціального та культурного значення; забезпечення робочими місцями місцевого населення; навчання та підвищення кваліфікації працівників; створення та підтримка об'єктів рекреації та зон масового відпочинку;

- Економічні включають ріст прибутку в довгостроковому періоді; ріст балансової вартості підприємства; ріст виробництва продукції і продуктивності праці; обсяги та стабільність поставок деревини;

- Екологічні включають підтримання та підвищення якості об'єктів ПЗФ; ідентифікацію та охорону рідкісних та зникаючих видів; підтримання захисних функцій лісів; охорона лісів від шкідників, хвороб, а також від самовільних рубок; заготівля деревини в рамках встановленої розрахункової лісосіки тощо.

7.4. Документування результатів, у тому числі картування

Результати моніторингу зазначаються у звіті, який готує суб'єкт моніторингу. Звіт може містити таблиці, діаграми, графіки та інші форми узагальнення інформації.

В зв'язку з військовим станом картографічні матеріали можуть бути надані за запитом, в загальний доступ не викладається. Карти з нанесеними природними ресурсами зберігаються на підприємстві.

Результати моніторингу, які проводилися іншими організаціями, надаються підприємству у встановлені строки.

Результати моніторингу можуть передаватися іншим особам або оприлюднюватися ними лише за згодою ініціатора моніторингу.

Плани проведення моніторингу та терміни їх проведення

№	Назва моніторингу, оцінки	Виконавці	Термін проведення	Підсумовуючі документи
1	Складання виробничо-фінансової звітності	Головні спеціалісти, інженера лісового та виробничого відділів, інженер з ОП	Залежно від виду звітності	Форми звітів
2	Облік лісових ресурсів, які вилучаються з лісу	Лісничі, відділ лісового господарства	До 5-го числа кожного місяця	Форма 8
3	Облік шкідників та хвороб лісу	Лісничі, інженер по охороні і захисту лісу	До 1 листопада	Зведені матеріали обліку шкідників та хвороб лісу
4	Оцінка потенційних впливів лісгосподарських заходів на навколишнє середовище	Лісничі, помічники лісничих	До початку проведення робіт	Акти оцінки потенційних впливів по ділянках
5	Оцінка екологічних наслідків проведених лісгосподарських заходів на навколишнє середовище	Лісничі, помічники лісничих	В 10-ти денний термін після проведення робіт	Акти оцінки екологічних наслідків по ділянках
6	Проведення моніторингу видів рідкісних рослин та тварин	Лісничий, пом. лісничого, майстер ліс	Березень – серпень (залежно від виду)	Матеріали моніторингу по лісництвах
7	Моніторинг порід інтродуцентів	Лісничий, пом. лісничого, майстер лісу, інженер сектору відтворення лісів	До 1 листопада	Матеріали моніторингу по лісництвах
8	Весняна ревізія лісових обходів лісництв	Лісничий, пом. лісничого, майстер лісу, інженер відділу ОЗЛ	Після сходження снігового покриву	Акти перевірки та зведені матеріали ревізії
9	Технічне приймання лісових культур, природного поновлення,	Лісничий, пом. лісничого, майстер лісу, інженер сектору	В 10-ти денний термін після закінчення	Зведені матеріали технічного приймання

	лісових розсадників	відтворення лісів	робіт	
10	Інвентаризація лісових культур, природного поновлення, лісових розсадників	Лісничий, пом. лісного, майстер лісу, інженер сектору відтворення лісів	До 1 листопада	Зведені матеріали інвентаризації
11	Осіння ревізія лісових обходів	Лісничий, пом. лісного, майстер лісу, інженер відділу ОЗЛ	До 20 жовтня	Акти перевірки та зведені матеріали ревізії
12	Щорічна перевірка постійних моніторингових лісових площ	Лісничий, інженер - таксатор	До 1 вересня	Звіт польового моніторингу лісів
13	Моніторинг ОЦЗ	Лісничий, пом. лісного, майстер лісу	До 31 грудня	Матеріали моніторингу по лісництвах
14	Облік очікуваного врожаю насіння основних лісоутворюючих порід	Лісничий, пом. лісного, майстер лісу, інженер сектору відтворення лісів	До 20 серпня	Матеріали обліку очікуваного врожаю насіння по лісництвах
15	Розрахунок рентної плати	Бухгалтерія	Щоквартально	Звіти про розрахунок рентної плати
16	Рух лісопродукції згідно електронного обліку деревини	Бухгалтер філії, бухгалтери лісництв, відповідальний за електронний облік деревини	Постійно	Звіти про рух лісопродукції.
17	Облік лісопорушень	Лісничі, пом.лісничих, інженер ОЗЛ	Щомісячно, щоквартально, щорічно	Звіт по лісопорушеннях
18	Санітарно-оздоровчі заходи	Інженер по ОЗЛ лісу	Щоквартально, щорічно	План санітарно-оздоровчих заходів
19	Стан охорони праці та техніки безпеки на підприємстві	Інженер по охороні праці	Щомісячно, щоквартально, щорічно	Звіти про стан охорони праці та техніки безпеки на підприємстві
20	Звернення громадян	Начальник надлісництва	Постійно	Звіт звернень громадян

Опис програми моніторингу

1. Приріст і обсяги заготівлі

Базова інформація про приріст і таксаційні показники збирається в процесі проведення лісовпорядкування, при якому проводиться суцільна інвентаризація всіх лісових ділянок.

Поточна інформація визначається по матеріалах безперервного лісовпорядкування, при якому враховуються всі зміни в лісовому фонді підприємства, які відбулися за поточний рік.

При складанні плану господарської діяльності підприємства, проводиться аналіз таксаційних показників, на які мають вплив обсяги запроектованих і проведених заходів.

2.Задекларовані послуги екосистем

Задекларовані послуги екосистем на підприємстві немає.

3.Цінності довкілля

На підприємстві розроблена та дотримується оцінка впливу на навколишнє природне середовище запланованої господарської діяльності, зберігаються ключові біотопи та елементи біорізноманіття під час проведення суцільних рубок; програма виявлення, виділення, моніторингу, охорони та ведення господарства в особливих цінностях для збереження. Проводиться моніторинг рідкісних видів флори і фауни по підприємству. Розроблений перелік репрезентативних ділянок. Надлісництвом прийнято на охорону об'єкти природно-заповідного фонду.

4.Вплив господарської діяльності

До початку проведення лісогосподарських робіт здійснюється оцінка можливого негативного впливу на довкілля під час якого визначають і оцінюють можливі впливи від господарської діяльності.

5. Планові або наявні системи моніторингу, що ґрунтуються на залученні зацікавлених сторін

Розроблена програма моніторингу виконання плану ведення господарства для визначення основних цілей і задач, періодичність проведення. Актуалізовано списки зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено господарською діяльністю.

6.Карти з нанесеними природними ресурсами зберігаються на підприємстві

7.Території забруднених радіонуклідами на підприємстві не виявлено.

8.Соціальні аспекти

8.1. Права працівників, гігієна та безпеки праці, гендерна рівність, як це визначено в принципі 2

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі основних документів:

- Конституція України
- Положення про Філію
- Положення про Надлісництво
- Колективний договір
- Галузева угода
- Посадові інструкції
- Інструкції з ОП
- Конвенції МОП про працю, ратифікованих Україною (№ 29,87,98,100,105,111,138,182)
- Положення про гендерну політику підприємства

Система забезпечення захисним одягом та індивідуальними засобами захисту базується на результатах оцінки ризиків, з урахуванням НПАОП 02.0-3.04-18 «Норми безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту для працівників лісового господарства»

Надлісництво дотримуються правил гігієни та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз, безпеці та здоров'ю.

Надлісництво постійно проводить комплексні заходи по покращенню охорони праці. Виконуються правила гігієни та безпеки праці, що відповідають інструкції МОП гігієни та безпеки праці на лісозаготівельних роботах.

Здійснює внутрішній контроль за дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Надлісництво сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залученості до господарської діяльності. Жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу.

8.2. Охорона праці

Охорона праці в лісовому господарстві, зокрема в надлісництві є надзвичайно важливим аспектом. Робота майстрів лісу, лісорубів та інших працівників пов'язана з підвищеним ризиком. Ефективна система управління охороною праці в надлісництві є запорукою безпеки працівників та безпечної роботи підприємства.

Система управління охороною праці в надлісництві включає в себе кілька взаємопов'язаних елементів, а саме:

1. Нормативно-правова база:

- Законодавство України про охорону праці
- Галузеві нормативи та правила
- Внутрішні положення та інструкції надлісництва

2. Організаційна структура:

- Посада відповідального за охорону праці
- Комісія з охорони праці

3. Документація:

- Інструкції з охорони праці
- Журнали реєстрації інструктажів
- Акти перевірок умов праці
- Протокол засідань комісії з охорони праці

4. Заходи щодо забезпечення охорони праці

- Оцінка ризиків
- Проведення інструктажів
- Надання засобів індивідуального захисту
- Медичні огляди
- Контроль за дотриманням вимог охорони праці

Взаємодія між службою охорони праці філії та працівниками надлісництва є ключовими для забезпечення безпечних умов праці в лісовому господарстві.

Цей процес передбачає регулярний обмін інформацією, проведення інструктажів, спільну розробку заходів безпеки та оперативне реагування на виявлені проблеми. Основні напрямки взаємодії, це:

1. Інформування працівників (проведення інструктажів, вступні, періодичні, цільові та позапланові інструктажі, розповсюдження інструкцій, плакатів, буклетів, організація тренінгів, використання наочних посібників).
2. Консультації (Індивідуальні консультації, групові консультації)
3. Спільна розробка заходів безпеки (аналіз виробничого процесу, розробка планів заходів, впровадження заходів)
4. Контроль за дотриманням вимог охорони праці (перевірка робочих місць, розслідування інцидентів, притягнення до відповідальності)
5. Заохочення працівників (премії за безпечну роботу, оголошення подяк)

Ефективна система моніторингу та контролю є ключовим фактором у забезпеченні безпечних умов праці. Вона дозволяє виявляти та усувати потенційні небезпеки, знижувати та усувати потенційні небезпеки, знижувати ризики нещасних випадків і професійних захворювань, а також підвищувати загальну ефективність надлісництва.

8.3. Взаємодія з громадами

На підприємстві визначено місцеві громади, наявні в межах одиниці господарювання підприємства інтереси, яких зачеплено господарською діяльністю. Шляхом залучення цих громад встановлено їхні права на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів, їхні звичаєві права та законні права і обов'язки, які застосовуються в межах одиниці господарювання. Місцеве населення має можливість першочергового працевлаштування. Планом ПФФР надлісництва передбачено сплату всіх видів податків та зборів, відповідно до податкового законодавства. В Надлісництві розроблена Процедура залучення сторін, чиї інтереси зачеплено, та зацікавлених сторін до процесів планування та моніторингу господарської діяльності.

Практичні підходи до реалізації прав зацікавлених сторін та/або тих, чиї інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності слід розглядати як у контексті добровільних зобов'язань надлісництва у рамках лісової сертифікації, так і з урахуванням визначених чинним законодавством можливостей. Для зацікавлених сторін і тих, чиї інтереси зачеплено, доступ до вищевказаної інформації не може бути обмежено, зважаючи на вимоги законодавства. Реалізації права на отримання інформації зазначених вище категорій має здійснюватися завдяки її систематичному та оперативному оприлюдненню надлісництвом:

- на офіційних веб-сайтах у мережі інтернет;
- на інформаційних стендах або будь-яким іншим способом, який дає змогу донести інформацію громадянам (інформаційні буклети, місцеві газети, виступи на різноманітних зібраннях тощо).

Також зацікавлені сторони й ті, чий інтереси зачеплено, можуть отримати інформацію за запитом. Вимоги законодавства визначають підхід до оформлення запитів на інформацію.

8.4. Вирішення конфліктів

На підприємстві розроблена та дотримується процедура вирішення спорів, яка розміщена в загальному доступі. Громадяни України мають право звернутися із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосується діяльності підприємства. На підприємстві актуалізовано список зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено господарською діяльністю, відповідно до якого планується залучати їх до різного роду планування та моніторингу.

У випадку виникнення будь-яких спірних питань, звернення приймаються за адресою:

76019, Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н.,
м. Івано-Франківськ, вул. Василянок, буд.48
з понеділка по п'ятницю з 08-00 до 17-00,
e-mail: ivano-frankivske.lg@e-forest.gov.ua

Начальник

Івано-Франківського надлісництва

Михайло БОЙЧУК